

СТИЛІСТИЧНІ ТА ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНІХ ТЕКСТІВ

Мета курсу — опрацювання теоретичних основ перекладу художнього тексту; ознайомлення із сучасними теоріями та підходами до перекладу художніх творів; з видами, жанрами і композиційною структурою художніх творів, принципами, методами і моделями перекладу різних текстових жанрів на всіх етапах здійснення перекладацької діяльності: від попереднього перекладацького аналізу тексту вихідної мови через перекладацькі трансформації та когнітивні процедури перекладу до редагування і експертизи перекладеного тексту цільової мови; виконання літературних перекладів текстів чи фрагментів текстів художніх творів (прози та поезії).

Міжпредметні зв'язки. Дисципліна «Стилістичні та граматичні особливості перекладу художніх текстів» має безпосередній зв'язок із такими дисциплінами як: «Загальна теорія перекладу», «Історія перекладу», «Практика перекладу англійської мови», «Практична та порівняльна граматики англійської мови», «Стилістика англійської мови», «Порівняльна лексикологія іноземної та української мов».

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування таких компетентностей: здатність досліджувати проблеми перекладу художніх текстів та з основні етапи розвитку мистецтва художнього перекладу; здатність розвивати навички практичного підходу до методичних та теоретичних положень робіт закордонних та вітчизняних лінгвістів-перекладачів; здатність робити самостійні висновки з спостережень за процесом перекладу творів художньої літератури; здатність ознайомлюватись з основними особливостями перекладу художніх творів та розвивати навички філологічного аналізу перекладів у зіставленні з першотворами; здатність активізувати творчі здібності перекладачів-початківців.

Програмні результати навчання:

знати: базові поняття та специфіку художнього перекладу та його теорії, основні принципи та труднощі перекладу художніх творів; об'єктивні та суб'єктивні чинники художнього перекладу; прагматичні одиниці тексту як над фазової комунікативної одиниці; особливості перекладу прозового, драматургічного та поетичного тексту; стилістичні засоби та прийоми, що застосовуються для досягнення образності художнього тексту; рівні перекладу текстів художньої прози; перекладацькі трансформації, що застосовуються при перекладі тексту художнього твору;

уміти: здійснювати комплексний порівняльний аналіз перекладу і оригіналу із врахуванням об'єктивних вимог до якості перекладу; оцінювати адекватність художнього перекладу з урахуванням якісних і кількісних критеріїв; виділяти сюжетну лінію, сильні позиції, інформаційні вузли та визначати ступінь необхідності збереження їх у тексті перекладу; визначати стилістичні засоби, що створюють образність тексту оригіналу; застосовувати доречні семантичні трансформації при перекладі для збереження образності тексту оригіналу; добирати влучні методи відтворення ідейного змісту твору, збереження етнонаціонального забарвлення твору оригіналу у перекладній версії; перекладати фрагменти поетичних, прозових і драматичних текстів із англійської мови на українську та навпаки.

Зміст навчальної дисципліни:

Художній переклад як процес.

Лексичні трансформації при перекладі.

Граматичні труднощі перекладу. Причини застосування граматичних перекладацьких трансформацій. Види граматичних трансформацій. Граматичні труднощі перекладу художнього тексту: способи передачі лексично значущих артиклів (англ. тексту), видо-часових форм дієслова, граматичної та суб'єктивної модальності, структур у пасивному стані, віддієслівних предикативних комплексів, асиндетичних іменникових словосполучень, темо-рематичних зв'язків, мовних одиниць змісту на рівні диктема, синтаксично-ускладнених та розгалужених предикативних одиниць, часток, вигуків, сполучників, синдетичного та безсполучникового типів синтаксичного зв'язку.

Синтаксичні особливості перекладу. Синтетичні та аналітичні типи мов. Логіка англійського речення. Типи синтаксичних трансформацій при перекладі. Типові труднощі перекладу різних членів речення в англійській мові.

Лінгвістика художнього тексту.

Аналіз художнього тексту. Стилiстичні прийоми. Мова художнього тексту, як об'єкт дослідження. Два типи аналізу художнього тексту. Значення теорії контексту для адекватного розуміння тексту. Стилiстичний контекст і стилістичний прийом. Тропи як засоби створення художнього образу.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 3,5 кредитів ECTS, загальний обсяг 105 годин, у тому числі 36 годин практичних занять і 55 годин самостійної та 14 годин індивідуальної роботи.

Форма семестрового контролю: залік.